

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

VI. LETO

Murska Sobota, 6. junija 1937.

ŠTEV. 23.

Podonavje

V Evropi je danes malo področij, ki bi bila predmet tolike pozornosti, kakor je naše Podonavje. Izgleda, da je osrčje Evrope, ki se širi ob bregovih veletoka, postalo nekako slično področje, za kakršno je pred vojno veljal Balkan, ki je bil dolga leta igrača v rokah evropskih diplomatov in državnikov. Danes so balkanski narodi že prišli do spoznanja, da je rešitev njih kulturnih in političnih vprašanj zadeva njih samih, ki jih morajo rešiti z lastno močjo, brez posredovanja tretjega. In čim bolj se na Balkanu opaža osamosvojitvev, tembolj ginevajo tuji vplivi, pod čigar senco se je prej krojila usoda južnih narodov. Na Balkanu so velesile doigrale svojo igro. V Podonavju pa na žalost ni tako. Tu se še vedno najdejo narodi, ki so se sanjavo zazrli v bodočnost, v katero so tako zavarovani, da ne vidijo kaj se dogaja na domačem pragu. Pokorno so se udinjali močnejšemu, od katerega pričakujejo, da jim bo kar čez noč uresničil vse skrite želje. Tako je bilo vsaj do najnovejšega časa. Priznati pa moramo, da so dogodki zadnjih tednov vlili vsem miroljubnim narodom mnogo nade, da se bo obzorje nad Donavo zjasnilo. Vsi znaki govore za to, da bo tudi Podonavje krenilo po oni poti, po kateri je krenil Balkan: S samozavestjo k lastnemu ustvarjanju.

Na videz je položaj v obdobjih državah utaljen. Ta pripada k temu, ta k drugemu taboru, ta se ponaša s tem, oni z drugim zaščitnikom. Iz te na videz mirne gladine, pa se le porajajo glasovi po osamosvojitvi vseh tujih vplivov in ureditvi razmer med sosedi.

Najmanjša med podonavskimi državami je Madžarska, kljub temu pa nihče ne more zatajiti, da je od nje odvisno kako bo napredovala osamosvojitvev in ureditev osrčja Evrope. Madžarsko stremjenje, po popravi svojih meja in večna zahteva vrnitev dežel, po katerih nimajo pravice ne pred Bogom in pred ljudstvom, je bilo največja ovira, da bi se ozdravila srednja Evropa v gospodarskem in političnem oziru. Stalno so kričali v svet: „Te nam dajte nazaj! Do tega imamo pravico!“

To je naša last!“ i. t. d. Zunaj svoje države so iskali zaščitnike in podpore. Poleg nešteti razočaranj pa so dobili tudi marsikdaj in marsikje razne obljube, ki so bile morda resno mišljene. V tej svoji zaslepljenosti in v večnem pričakovanju čudežne moči od zunaj, niso vidli pravega stanja pri sosedih, kjer so se razmere ustalile in uredili medsebojni odnosi. Na vse to pa je dal čas, svoj pečat trajnosti in revizija je postala nemogoča. V to prehodno dobo, ko je na evropskem nebu ugašala beseda revizionizem, je Nemčija začela aktivno posegati v podonavsko področje. To je bilo takrat ko je v Nemčiji zmagal hitlerizem. Hitlerjeva zunanja politika pa se ni hotela nasloniti na revizionizem, kjer je bil premalo stvaren in je previsoko ležal v oblakih. Računal je z drugače usmerjenimi silami. Važen mejnik za vso Podonavje je bil tudi trenutek, ko je Italija, vrnivša se iz Abesinije kot zmagovalka, posegla ponovno v Podonavje, in se z podvojeno silo vrgla na delo, da ustvari v tem delu Evrope zdravo gospodarsko in politično ozračje. Obema državama, ki neposredno mejita na Podonavje, je mnogo ležeče na tem, da žive ob njih mejah narodi v slogi in da vse razpoložljive sile uporabijo v drugo smer, kjer borba z enakovrednimi zahteva celega moža. Ta razvoj je bila za nekatere kroge na Madžarskem hudo razočaranje, za druge — in

teh je na Madžarskem vedno več — pa potrdilo njihovega spoznanja, da je tudi bodočnost naše severne sosede v stvarni politiki, a ne v sanjavosti in pričakovanju čudežev, ki jih ni bilo in ki jih ne bo. Ali ni pred kratkim sklenjena pogodba med Italijo in našo državo znak, da je zmagalo to naziranje? Sedaj se že vrše pogajanja tudi med Romunijo in Italijo za podpis slične pogodbe. Največja zaščitnica Madžarske Italija, s tem dovolj jasno kaže pot, po kateri naj hodi njena varovanka.

Edina temna točka v Podonavju pa še ostane Avstrija. Tam gonijo svojo staro pesem: „Habsburžane hočemo imeti na prestolu!“ Nemci in Italjani pa so odločno zaklicali: „Ne!“ Nemci zato, ker računajo, da bo pripadala nekoč Avstrija njim in bi jim bil potem cesar v napotje. Italjani pa tudi ne pristanejo v to, ker bi se potem Avstrija preveč osamosvojila, poleg tega pa bi se zamerili Nemcem. To so vzroki, zakaj se hoče Avstrija otresti varuštva in zakaj se pojavljajo v avstrijskih časopisih glasovi za sodelovanje vseh srednjeevropskih držav, in hvalisanje Male antante, ki jo označujejo za na najmiroljubnejši temelj bodočih medsebojnih odnošajev v srednjeevropskem prostoru, kljub temu, da je isto časopisje strupeno napadalo, še pred nedavnim nas in naše zaveznike. Čudna so pota politike!

POLITIKA

Po obisku v Londonu, kjer je imel knez namestnik Pavle več važnih političnih razgovorov z angleškimi voditelji, se je na svojem potu v domovino ustavil še v Parizu, kjer je bil sprejet z najvišjimi častmi. Tudi tu se je sestal z najvišjimi državniki in časopisi povdarjajo, da so bili njegovi razgovori velikega političnega pomena, posebno glede na to, da je Jugoslavija pred kratkim podpisala političen dogovor z Bolgarijo in Italijo.

„Združena opozicija je storila do sedaj vse, kar je bilo v njenih močeh, da se pospeši rešitev hrvatskega vprašanja. Po dosedanjih uspehih upa, da si več daleč čas, ko bo prišla do srečne rešitve tega vprašanja.“ Tako piše glasilo združene opozicije „Odjek“, ki izhaja v Beogradu.

Društvo narodov se je zbralo k rednemu zasedanju. Nekateri listi pišejo, da bo to zasedanje posvečeno splošnemu mednarodnemu položaju, zlasti še odnošajev Male antante do vseh sosednih držav, v prvi vrsti do Madžarske in njene zopetne oborožitve.

Madžarska vlada je sklenila predložiti parlamentu načrt zakona, po katerem bi se razširile pravice kraljevega namestnika. V bodoče bo Horthy podpisal vsak zakon, ki bo izglasovan v parlamentu. Kot državni poglavar ne bo imel nikake politične, niti kazenske odgovornosti. Skratka — Horthy bo nekronan kralj Madžarske.

Nemčija je zopet razpisala novo spranje posojilo v znesku 200 milijonov mark. Vlada kriči naglašajo, da je uspeh posojila že v naprej zagotovljen.

Nemški gospodarski minister je obiskal Pariz, kjer je skušal pripraviti teren za tesnejše gospodarsko sodelovanje med Nemčijo in Francijo. Nekateri pa pravijo, da je bil ta obisk političnega pomena in da išče Nemčija tesnejših stikov in zaveznitvo z Francijo, ker ne veruje v trajnost zveze Rim—Berlin.

Preteklo nedeljo je bila v Ljubljani seja banovinskega odbora JRZ za dravsko banovino. Sejo je vodil minister dr. Miha Krek, ki je podal poročilo tudi o notranji in zunanji politiki naše države.

Naš vojni minister general Marč je nedavno obiskal Češkoslovaško republiko, kjer je bil povsod deležen res bratskega sprejema. Ob tej priliki je češkoslovaški minister za narodno obrambo Mahnik izjavil, da se bosta oba naroda spet znašla skupno na bojiščih, če bo treba braniti s tolikimi žrtvami pridobljene in posvečene pravice. Mala antanta je varen branik nasproti vsakemu napadalcu, ki bi hotel uničiti plodove njenega mirnega dela.

Francoska ljudska stranka je imela v zadnjem času po raznih krajih v Franciji več shodov. Ker so pa zborovalce napadli komunisti, je prišlo do velikih neredov, pri katerih je morala nastopiti policija z orožjem.

Nemški poslanik na Dunaju von Papen, ki je v zadnjih letih igral važno politično vlogo v Nemčiji, je odstopil in se umaknil iz političnega življenja. Baje so ga pa k temu prisilili, ker je avstrijska vlada prišla na sled njegovim zvezam z avstrijskimi hitlerjevci.

Med Češkoslovaško in Madžarsko se bi pred dnevi morala pričeti trgovska pogajanja, ki bi naj tvorila uvod v politično zblíževanje med obema državama. Iz neznanih vzrokov pa so pogajanja preložili na nedoločen čas.

Na predlog predsednika Združenih držav Roosevelta, je ameriška poslanska zbornica določila poldrugo milijardo dolarjev za brezposelne. Ta ogromni znesek ne bo šel za javna dela, ampak se bo enostavno razdelil.

Ob priliki neke športne prireditve, pri kateri so nastopili Nemci, je prišlo na Dunaju do bučnih demonstracij. Ogromne množice so vzklikale Hitlerju in policija je imela polne roke dela, da je z orožjem v rokah razgnala množice.

Španska nacionalistična letala so hudo poškodovala največje križariko nasprotalkov „Jaime I.“ Bombe so

onih ulic, kjer bo šla povorka — da okrase svoje hiše s državnimi zastavami.

Kolesarje, ki pridejo na zlet, opozarjamo, da bo pripravljena varna shramba za kolesa in sicer na severni strani Sokolskega doma. Vstop s kolesi na prireditveni prostor ne bo dovoljen.

Zdravo!

Uprava s. d. Murska Sobota.

Beltinci. Začetkom maja se je preselil iz Beltinc v Gomilice, za dobo dveh let, vzoren Sokol, večletni starosta, sedanji prosvetar in gospodar, br. Stanko Medvešček s svojo družino. Njegov odhod pomeni za našo ediničo hud udarec, saj je z njim odšel eden tistih, ki so vedno pripravljene prijati tudi za najtrše delo. V tolažbo nam je njegovo zagotovilo, da bo prihajal še vedno med nas in pomagal, kjer bo le mogel. Zvestemu Sokolu in njegovi soprog, dolgoletni suflerki, kličemo v slovo iskren Zdravo!

Pasja steklina

Začetkom maja je poginil na steklini v Selu nepoznan pes. Od daleč ni mogel biti, ker je imel še na sebi verigo. Ugriznil ni nobene osebe.

Zadnje dni pa je zopet obbolela na steklini in bila pokončana volčja psica od vojaške čete v M. Soboti. Ugriznila je Čorovo gospo in krojača Vadarca. Oba sta že ceplena proti steklini v Mariboru.

Radi pojava stekline se je uveljavil za ves srez poostreni pasji zapor. Psi morajo biti noč in dan privezani.

Ako je bil še kdo drugi ugriznjen od steklih psov, naj to takoj prijavi na občini.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.



XVII. Letna skupščina Zveze trgovskih združenj dravske ban. v Slov. gradu

V nedoljo, dne 23. maja t. l. se je vršila v Slovenjem gradu XVII. letna skupščina Zveze trg. združenj, na kateri je bilo zastopanih po svojih delegatih nad 9.000 trgovcev Dravske banovine. Naša Združba je v decembru lanskega leta izstopila iz Zveze, ker so se pa pri tej razmere temeljito zboljšale, je letošnja naša skupščina pooblastila upravo, da vstopimo zopet v Zvezo. Zato je naša uprava z nadzorstvom na svoji redni seji dne 21. maja soglasno sklenila vstopiti zopet v Zvezo, ter tudi istočasno sklenila poslati na Zvezno skupščino svoje predstavnike. Združbo v M. Soboti so zastopali na zvezni skupščini gg. podpredsednik Brumen Joško, Kohn Samuel, član uprave g. Štivan Ernest in tajnik Združbe g. Pollak Bela.

Že v soboto 22. t. m. je bila sklicana predkonferenca, kjer so se temeljito obravnavala vsa aktualna in pereča vprašanja trgovstva. Pod vodstvom konferenc g. Ferda Pinterja, podpredsednika Zveze se je razvila izčrpna debata o organizaciji sadnega izvoza in o sadnem odseku pri Zvezi. Konstatirala se je velika škoda, ki jo imajo kmetje, ker prodajajo sadje ne solidnim ljudem, ki blaga pogosto ne plačajo, kar hudo kompromitira legalno trgovino. Ne gledajo pa tudi na vrsto in kvaliteto blaga, ter škodujejo

tako tudi slovesu našega sadja v tujini. Nepobitna zahteva vsega zbranega trgovstva je revizija § 19 obrtnega zakona, posebno pa še točka 4 tega § a, ki omogočajo obrtnikom, ki delajo samostojno v svoji stroki tri leta, da odpro trgovino. Taki elementi samo škodujejo solidnosti trgovine in stroki niso nikakor v prid. Kritizirale so se tudi železniške tarife, posebno katere se tičejo lesnega izvoza in ki naj bodo konkurenčne splavarstvu. Mnogo pritožb se je slišalo tudi od delegatov obmejnih krajev, kamor prihajajo inozemski trgovci in kupujejo blago za izvoz z dinarji, medtem ko otežkočajo našim trgovcem posle strogi devizni predpisi, ter so bili prav v zadnjem času mnogi trgovci kaznovani radi teh formalnih deviznih predpisov z občutnimi globami. Ob tej priliki so se iznesle tudi pritožbe glede cen, ki so navedene v ceniku za zavarovanje valute pri izvozu, ter so te pogosto previsoke in jih izvozniki ne morejo doseči. Nujna potreba je tudi, da Narodna banka pravilno obračunava izvozne devize, zlasti da ne bi zahtevala ene tretjine po nižjem oficelnem tečaju. Razvila se je tudi obsežna razprava glede konzumov in nabavljajnih zadrug, katere uživajo vse polno železniških in davčnih ugodnosti, posebno pa še, kar se tiče železničarske nabavljajne zadruge, kateri omogoča zelo niska železniška tarifa, da zasluži pri kilogramu sladkorja 1 Din, kar trgovec ne more nikakor doseči.

Na predkonferenci se je ustanovil tudi konzorcij „Trgovskega lista“ ter so bila soglasno sprejeta pravila in obenem podpisanih lepo število prijavitelj v ta konzorcij. Konzorcij je izvolil tudi svoj odbor s predsednikom g. Ivanom Jelačinom na čelu. V načelstvo konzorcija je bil izvoljen med drugimi tudi naš predsednik g. Čeh Franc. Sklenilo se je tudi, da bo občni zbor konzorcija vsako leto ob priliki skupščine Zveze. Na predkonferenci je bil prečitani tudi naš dopis o zopetnem vstopu v Zvezo, katerega je vzela konferenca z burnim odobravanjem na znanje in obenem soglasno sklenila poslati našemu predsedniku g. Čehu udanostno brzojavko za njegovo nesebično, plodonosno in trudopolno delovanje v prid in prosih trgovstva na severnem braniku naše domovine. S tem je Zveza vsekakor izkazala svoje simpatije našemu Združenju in je obenem to tudi dokaz višine naše stanovske zavednosti in neumornega dela, s katerim se ne more pohvaliti nobeno drugo Združenje.

Istega dne zvečer je priredilo Slovenjgraško združenje v čast gostom lepo uspel družabni večer, kjer so se slišali razni govorniki. Posebno odobravanje za svoja jedrnatna in stvarna odobravanja je želi zbornični predsednik g. Ivan Jelačin.

Drugoga dne dopoldne ob pol 10. uri je otvoril ob zelo lepi udeležbi poslovalni podpredsednik Zveze g. Ferdo Pinter XVII. Redno letno skupščino Zveze trgovskih združenj za

dravsko banovino. Brzojavno so pozdravili občni zbor zbornični podpredsednik g. Konrad Elsbacher in generalni tajnik zbornice ter minister g. Ivan Mohorič. Pismeni pozdrav so poslali centralno predstavništvo iz Beograda in Zveza trg. združenj primorske in drinske banovine. Navzoči so bili tudi zastopniki banske uprave in ostalih oblasti ter korporacij.

Kot prvi je pozdravil občni zbor v imenu zbornice njen predsednik g. Jelačin, ki je v svojem daljšem in izčrpnem govoru podal nazorno sliko slovenskega gospodarstva. Kritiziral je poslovanje Narodne banke, ki je dala leta 1931 z odpovedjo kreditov alarm za gospodarsko krizo in se gospodarstvo Slovenije od tega časa noče popraviti. Pri nas se hoče le z diletantskimi ukrepi odpraviti krizo. Zaman smo opozarjali da z enostranskimi zaščitami ni mogoča nobena odpomoč in se s takimi ukrepi povečuje že itak preveliki kaos. Imeli smo tudi pred vojno kot trdnjave izgrajeno dobro denarništvo, toda te naše gospodarske trdnjave, teh naših 600 hranilnic je sedaj na tleh in nikogar ni, ki bi jih zopet dvignil. Tako ne more in ne sme iti naprej! Apellirali smo in še apeliramo tako na gospode iz opozicije, ko one iz vlade, da se že enkrat zavzamejo za sanacijo našega denarništva. Z kmetstvo zaščito se je ubil ves kmetov kredit, prišlo je pa tudi vse naše zadržništvo pod vpliv Privilegovane agrarne banke, tako da bodo sedaj eksekutorji ves denar neusmiljeno izterjevali od kmetov. Ves denar se steka v Drž. hipotekarni banki in Poštni hranilnici, ter je tako sramota, da nimamo za naš lasten denar več nobene ingerence. Premala skrb se vodi za Slovenijo, posebno v javnih delih, kajti žalostno je dejstvo, da se gradi cesta od Ljubljane do Kranja, ki je dolga le 25 km že dve leti. Cesta na Sušak se bo menda tudi gradila še 20 let. Ker se je sedaj začela akcija po ustanovitvi Zbornice za TOI tudi na Sušaku, pozdravljamo mi Slovenci to akcijo najbolj, kajti gotovo je, da bomo skupno z novo Zbornico dosegli prej naše skupne akcije. Zahteval je tudi nujnost za pospeševanje izvoza, kateri se ubija z raznimi deviznimi predpisi. Konec je treba napraviti davčni preobremenitvi Slovenije. Protestiramo proti pretiranemu centralizmu, ter zahtevamo pravično razdelitev denarja in dajatev. (Dale.)

Otvoritev poslovalnice Zbornice za TOI v Ptuj.

V soboto, dne 29. maja t. l. je bila na svečan način otvorjena poslovalnica Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki bo poslovala odslej naprej mesečno dvakrat tudi v Ptuj v pisarni Združenja trgovcev za mesto Ptuj.

Poslovalnico je osebno otvoril predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin. Pomen poslovalnice ter program dela te poslovalnice je v širšem govoru obrazložil generalni tajnik Zbornice in minister na razpoložanju g. Ivan Mohorič. Pri otvoritvi so bili prisotni tudi zastopniki vseh obrtnih, gostilniških in trgovskih združenj. Našo Združbo je zastopal predsednik g. Čeh Franc, Lendavske združenje pa predsednik g. Novak Jurij.

Istega dne zvečer ob 9. uri je bil v Narodnem domu prijateljski sestanek na čast gostom. Na tem sestanku

je g. Ivan Jelačin, predsednik zbornice zelo obširno govoril o akcijah, ki jih zbornica vrši, zlasti pa potrebe Slovenije v gospodarskem pogledu. Minister g. Ivan Mohorič je pa govoril o gospodarskih potrebah vse države, ter o javnih delih, ki se vršijo v posameznih delih države. Oba govornika sta žela od poslušalcev veliko odobravanje.

Naš zastopnik g. Čeh je na tem prijateljskem sestanku izrazil željo, naj bi Zbornica tako poslovalnico otvorila tudi v M. Soboti, ker je ravno Prekmurje najbolj severo-vzhodni del naše banovine in je vsled tega zborničnim pripadnikom skoraj da nemogoče posluževati se Zbornice v Ljubljani, pa tudi radi neprimernih železniških zvez poslovalnic v Mariboru in Ptuj.

Naznanilo.

Cenjenim damam in gospodom naznanjam, da sem prevzel **brivski in frizerski salon** od mojega tasta g. Ursulesku-ja. Potrudil se bom, da bom v bodoče še bolj ustregel željam cenj. gostov.

Se priporoča

Gumilar Koloman
brivec in damski frizer
Murska Sobota.

Kolekcijo

ceigov

in drugega cenenega blaga do 150 Din radi pošljamo brezplačno krojačem.

Zelo lepa kolekcija omogoča izvanredno lep zaslužek.

Interesenti naj pošljejo svoj naslov na uredništvo lista.

Proda se prav poceni hiša z električno razsvetljavo v vrtem in pol orala funduša. Več se poizve v Murski Soboti, Mala Kaniža št. 23.

Proda se

prvovrstni borov tesani les za eno poslopje 15 m dolgo in 5½ m široko. Poizve se v Selu 153.

IZJAVA.

Zahvaljujem se g. Zelko Štefanu, v Rogačevcih, da je odstopil od sodniškega postopanja Škraban Rudolf.

Gornjeradgonska občinska opekarna

v Borecih
Križevci pri Ljutomeru



zopet obratuje

ter ima na zalogi vse vrste ZIDNE in STREŠNE opeke po znižani ceni in prvovrstni kvaliteti. Za naročila se priporoča: **UPRAVA.**